

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Filosofie premodernă și românească
1.4. Domeniul de studii	Filosofie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii/ Calificarea	Filosofie/Filosofie
1.7. Forma de învățământ	zi

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	ISTORIA FILOSOFIEI MEDIEVALE			Codul disciplinei	HLR 2203			
2.2. Titularul activităților de curs – Coordonatorul de disciplină	prof. dr. Alexander Baumgarten							
2.3. Titularul activităților de seminar/ laborator/ proiect – tutorele	prof. dr. Alexander Baumgarten							
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	Conținut	Felul disciplinei DS
							Obligatoritate	Obligatorie/ opțională DO

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână – forma cu frecvență	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore pe semestru – forma învățământ la distanță	56	din care: 3.5. SI	28	3.6. AT+ TC + AA	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport decurs, bibliografie și notițe					32
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					22
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					40
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					18
3.5.5. Examinări					4
3.5.6. Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual	94				
3.8. Total ore pe semestru (număr ECTS x 25 de ore)	56				
3.9. Numărul de credite	6				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Platforma eLearning a UBB
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	Prezența la orele de curs nu este obligatorie. Prezentarea la examen nu este condiționată de un număr minim de prezențe. Activitatea de seminar este obligatorie (prezentare de text, intervenții) în proporție de minimum 50%.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C2.1 Definierea regulilor generale (analiză, sinteză) și specifice ale metodei filosofice (problematizare, reflecție, interpretare)</p> <p>C2.2 Examinarea analitică și sintetică a unor texte/teorii filosofice, pe baza terminologiei specifice</p> <p>C3.1 Recunoașterea și definirea tehnicilor și strategiilor/tipologiilor raționamentului și argumentării filosofice</p> <p>C5.1 Identificarea și utilizarea adecvată a tehnicilor de expresie/ comunicare și de redactare de texte (comentariu, eseu academic)</p>
Competențe transversale	<p>CT1 Abordarea în mod realist și prin argumentare atât teoretică, cât și practică a unor situații - problemă cu grad mediu de dificultate în vederea soluționării lor eficiente</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general al disciplinei	<p>Cursul reprezintă o introducere în problematica evoluției istoriei ideilor filosofice în perioada 500-1500 în bazinul Mediteranei și în Europa de Vest, cuprinzând culturile medievale de limbă latină, greacă, arabă și iudaică. Tema principală a cursurilor are în vedere identificarea etapelor principale ale transferului cunoașterii dinspre antichitatea clasică, recuperarea acesteia în Evul mediu mai întâi siriac și arab, apoi grec, ebraic și și latin, comunicarea dintre aceste culturi și apariția unui tratament filosofic specific al problemelor monoteismului. Un accent important este acordat în cadrul cursurilor apariției noilor instituții ale filosofiei (predarea celor șapte arte liberale, apariția universităților), dar și practicilor intelectuale și tipurilor canonice medievale de scrieri cu conținut filosofic. Sunt urmărite, de asemenea, apariția unei filosofii a limbajului, a raporturilor dintre filosofie și teologie și mai ales crizele doctrinare ale finalului Evului Mediu care au condus la geneza culturii filosofice a modernității timpurii.</p>
7.2. Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> - trăsăturile culturii benedictine - perioada carolingiană - apariția școlilor episcopale - cultivarea Organon-ului aristotelic - forme de filosofie a limbajului la Abelard - trăsături ale filosofiei religiei la Anselm - experiența spirituală și teologia ca știință în sec XII - mostenirea greco araba și apariția universității în sec. XIII - tradiția sentențiară și protoreforma secolului XIV - recuperarea platonismului în sec XV

8. Conținuturi

8.1. SI	Metode de predare	Observații
Curs 1. Prezentarea intenției cursului. Universul filosofic și teologic al secolelor IV-V. Introducere în lectura lui Augustin: <i>Despre Treime</i> , I, 1; <i>Despre cetatea lui Dumnezeu</i> , I, 1; <i>Despre învățătura creștină</i> , Prologul. <i>Confesiuni</i> , XI.	Prelegerea, dialogul	
Curs 2. Conceptul de Ev Mediu și locul „filosofiei”. Prejudecăți și tipuri de lectură ale filosofiei medievale. Nașterea și etapele istoriografiei filosofiei medievale în secolele XVIII-XX. <i>Seminar</i> : Augustin, <i>Confesiuni</i> , X.	Prelegerea, dialogul	
Curs 3. Introducere în studiul Evului mediu	Prelegerea, dialogul	

<p>timpuriu: circulația geografică a tradiției filosofiei antice. Studii de text: Cassiodor, <i>Instituțiile</i>, Grigore cel Mare, <i>Dialoguri</i>. <i>Seminar</i> : Boethius, <i>Consolarea Filosofiei</i>;</p>		
<p>Curs 4. <i>Epistula de litteris colendis</i>. Renașterea carolingiană și debutul filosofiei arabe. Redescoperirea neoplatonismului. Studii de text: Ioan Scotus Eriugena, <i>De divisione naturae</i>, Ps. Aristotel, <i>Cartea despre cauze</i>, Anonim, <i>Călătoria lui Brendan</i>. <i>Seminar</i>: Al-kindî, <i>Despre filosofia primă</i>;</p>	Prelegerea, dialogul	
<p>Curs 5. Benedictinii secolului al XI-lea și iradierea culturii italiene. Protrepticul filosofic în cultura arabă. Studii de text: Petrus Damianus, <i>Despre omnipotența divină</i>, Anselm de Canterbury, <i>Proslogion</i>, Gerardus din Cenad, <i>Deliberarea asupra imnului celor trei tineri (Prologul)</i>. Ps. Aristotel, <i>Cartea despre măr și moarte</i> ; <i>Seminar</i> : <i>Cartea despre cauze</i>.</p>	Prelegerea, dialogul	
<p>Curs 6-7. Universul secolului al XII-lea: Problema universalilor, problema învățării, problema teologiei ca știință. Studii de text: Abelard, <i>Comentarii la Porfir</i>, Hugo din Saint Victor, <i>Didascalicon</i>, Petrus Lombardus, <i>Cartea Sentințelor</i> (Prologul și cuprinsul). Bernardus Silvestris, <i>Cosmografia</i>. Ioan de Salisbury, <i>Policraticus</i>, <i>Seminar</i> : Ps. Aristotel, <i>Secretul secretelor</i> și <i>Cartea despre măr și moarte</i>.</p>	Prelegerea, dialogul	
<p>Curs 8.-10. Scolastica secolului al XIII-lea. Întemeierea universităților și practicile lor intelectuale. Intrarea franciscanilor și dominicanilor în universități. Studii de text: Bonaventura, <i>Itinerariul minții spre Dumnezeu</i>, Albert cel Mare, <i>Despre cincisprezece probleme</i>; Toma din Aquino, <i>Summa theologica</i>, Ia, q. 13 (<i>Despre numele</i></p>	Prelegerea, dialogul	

<p>divine), Toma din Aquino, <i>Despre unitatea intelectului</i>, Meister Eckhart, <i>Predici germane</i>, 1. <i>Seminarii</i> : Toma din Aquino, <i>Despre fiind și esență ; Despre unitatea intelectului</i> .Semiotica. Charles Sanders Peirce</p>		
<p>Curs 11.-12. Scolastica secolului al XIV-lea. Problema obiectului cunoașterii și comentariile la Cartea Sentințelor. Studii de text: W. Ockham, <i>Prolog la Comentariul la Cartea Sentințelor</i>, Godescalc de Nepomuk, <i>Prolog la Intrebări privind cartea Sentințelor</i>, Petrarca, <i>Despre ignoranță, a sa și a multora. Seminarii</i>: William Ockham, teoria științei (drd. Daniel Coman) ; Folosirea surselor în comentariile la Sentințe în secolul 14. Studiu de caz: abrevierea lui Johannes de Wasia</p>	Prelegerea, dialogul	
<p>13. Apariția <i>corpus</i>-ului platonician și plotinian în mediul umanismului italian și conciliul Ferrara-Florența. Introducere în lectura operei lui Nicolaus Cusanus.</p>	Prelegerea, dialogul	
<p>Curs 14. Recapitulare Bibliografie selectivă</p> <p>Toate volumele amintite există în ediții bilingve depuse la biblioteca de filosofie. Cursul se încheie cu un examen scris pe una dintre temele abordate în cadrul cursului și o întâlnire cu fiecare student în parte unde este discutată lucrarea scrisă, activitatea de seminar și conspectele textelor de seminar. Pe lângă volumele de text-sursă indicate la seminarii, recomandăm : C. Moreschini, <i>Istoria filosofiei patristice</i>, ed. Polirom, Iași, 2009 ; H. I. Marrou, <i>Sfântul Augustin și sfârșitul culturii antice</i>, ed. Humanitas, București, 1997, J. le Goff, <i>Evul mediu și nașterea Europei</i>, ed. Polirom, Iași, 2005, E. Gilson, <i>Filosofia în Evul Mediu</i>, ed. Humanitas, București, 1995, P. Riché, <i>Educație și cultură în Occidentul barbar, secolele VI-VIII</i>, ed. Meridiane, București, 2001, B. Tătaru-Cazaban (ed.), <i>Pluralitatea metafizicii medievale. Istorie și structuri</i>, ed. Polirom, Iași, 2005, A. de Libera, <i>Gândirea Evului Mediu</i>, editura Amarcord, Timișoara, 2000.</p>	Prelegerea, dialogul	
8.2. Activități de seminar / laborator	Metode de predare-învățare	Observații
1. Augustin, De Trinitate, Cartea I	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
2. Boethius, Consolarea Filosofiei	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
3. Grigore cel Mare, Dialoguri	Prezentare și analiză de text,	

	dezbateri	
4. Isidor din Sevilla, Etimologii	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
5. Pseudo-Aristotel, <i>Cartea despre cauze</i>	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
6. Avicenna, Cartea Definițiilor	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
7. Anselm de Canterbury, Proslogion	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
8. Abelard, Comentarii la Porfir	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
9. Hugo din Saint Victor, Didascalicon	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
10. Bernard din Clairvaux, Despre considerare	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
11. Toma din Aquino, Despre fiind și esență	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
12. Duns Scotus, Despre primul principiu	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
13. Petrarca, Despre ignoranță	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
14. Nicolaus Cusanus, De docta ignorantia	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
Bibliografie:		
8.3. TC	Metode de transmitere a informației	Observații
Bibliografie:		
8.4. AA	Metode de predare-învățare	Observații
Bibliografie:		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul cursului este compatibil cu conținutul unor cursuri de specialitate predate la facultăți de profil umanist și social: filologie, psihologie, comunicare și relații publice, publicitate, științe politice, artă, teologie, antropologie, istorie.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1. Criterii de evaluare	10.2. Metode de evaluare	10.3. Pondere din nota finală
10.4.SI (curs)	- cunoașterea metodei, a conceptelor și teoriilor; - capacitatea de a dezvolta o argumentație proprie (opinii și convingeri personale) în raport cu temele studiate.	Examen	66%
10.5. TC / AA	- participare activă - proiecte de cercetare, traduceri, eseuri.	Evaluare continuă	34%
10.6. Standard minim de performanță			
• participarea la minim 50% din seminarii			

- îndeplinirea cerințelor minime obligatorii – prezentare de text, intervenții
- parcurgerea bibliografiei minime obligatorii

itate

Coordonator de disciplină
prof. dr. A. Baumgarten

Tutore de disciplină/
.....

Data
mai 2018

Responsabil de studii ID/IFR,
.....